

Juana Balmaseda Ripero abokatua

“KONTRASALAKETEKIN, ERASOTZAILEA ETA BIKTIMA MAILA BEREAN JARTZEN DIRA”

Indarkeria matxistagatik salatutako gizonetzkoek biktimaren aurkako kontrasalaketa jartzea gero eta ohikoagoa dela nabaritu dute genero indarkeriaren aurka lanean ari direnek. Juana Balmaseda Ripero abokatuaren esanetan, emakumearen salaketari sinesgarritasuna kentzeko estrategia da. Elkar salatu badute, maiz etxe barruko liskartzat jotzen da gertatutakoa, indarkeria matxistatzat hartu ordez. Genero indarkeriari eta sexu erasoei aurre egiteko Emakundek koordinatutako lantaldean, abokatuaren arloaren ordezkaria da Balmaseda.

Dabi Piedra

ARGAZKIA: ARITZ LOIOLA

Erasotzaileek biktimaren kontrako salaketa jartzea, estrategia judizial gisa, gero eta ohikoagoa da?

Zuzenbidearen munduan ibilbide luzea egin dut eta argi eta garbi esan dezaket, azken urteetan ikusi dudaren arabera, erasotzaileek asko ikasi dutela. Beren aurkako salaketei aurre egiteko garatu dituzten estrategien artean, ohikoa da salatuak ere salaketa bat jartzea, hau da, ustez tratu txarrak eman dituenak biktima salatzea gero eta gehiago ikusten ari gara.

Zer arrazoi daude estrategia horren atzean?

Batetik, jakina, prozesu judizialera begirako estrategia da. Bestetik, biktimari indarra kentzeko asmoa ere badago, edo haren sinesgarritasuna zalantzan jartzea, duda sortzea. Honek eragin ditzakeen perbertsioak oso handiak izan daitezke, prozesu guztia desitxuratzeraino.

Badirudi estrategia horrek emaitza ona ematen diela batzuetan.

Salaketa jaso duten gizon askok bikti-

matzat dute beren burua. Emakumeari mesede egiten dion sistema batek kalte egin diela uste dute, eta justizia arloko hainbat eragilek mezu horiek aintzat hartzen dituzte. Sistemak bere oinarri patriarkala agerian uzten du, interes hutsegatik ipinitako salaketa batetik abiatu eta gizonaren alde jartzen denean. Garbi dago honek mesede egiten diela estrategia horri ekiten diotenei, bestela ez lukete egiten segituko.

Egokiak dira gaur egungo legeak?

Hemen badugu arazo nabarmen bat, ze biktimei babesa emateko legea badago,

» “Tratu txarrak jasan eta, hala ere, indarkeriatatik emakumeak berak kondena bete behar izan duen kasu bat baino gehiago ezagutzen dut”

Lege Integrala esaten zaiona, kritikagarria izanda ere neurri eraginkor asko eskaintzen dituena. Baina legea izatea ez da nahikoa, emakumeen aurkako indarkeria ulertzeko eta haren aurrean nola jokatu jakiteko zinezko kultura kritikoa ere behar da, legea aplikatu eta interpretatzeko formakuntza. Genero ikuspegia eta ikuspuntu feminista kontuan hartu behar dira. Gizartean zabaldu da feminismoa jarrera ideologiko erradikala dela, gizonen aurkakoa. Ezta pentsatu ere, hain zuzen ere, feminismoa halakotzat hartzea ikuspegi matxistatzat joko nuke. Feminismoa behar dugu ikuspegi kritikoa izateko legea irakurtzeko orduan. Legea interpretatzen ere jakin behar baita, itxuraz neutroa da legea, baina ezer neutrorik ez da, are gutxiago auzi honetan. Epailleek, fiskalek, abokatuak eta abarrek formakuntza teknikoa izatea ez da nahikoa, genero gaiak ulertzeko formakuntza ere behar dugu.

Formakuntzarik ezean, gizartean hedatutako aurreiritzien menpe dago justiziaren arloa?

Prozesuan parte hartzen duten guztiek

EMAKUMEEN AURKAKO INDARKERIAREN AURKAKO NAZIOARTEKO EGUNA

#25NBIZKAIA

DÍA INTERNACIONAL CONTRA LA VIOLENCIA HACIA LAS MUJERES

Bizkaia
Foru aldundia
diputación foral

EMAKUMEEN AURKAKO INDARKERIARI EZ NO A LA VIOLENCIA CONTRA LAS MUJERES

gogoan izan behar dituzte hainbat aldagai, esate baterako, maiz erasotzailea eta biktima ez direla posizio berean egoten. Justizia administrazioan txipa aldatzeko nolabaiteko erresistentzia sumatzen dut batzuetan, alor guztietan daude aurreiritziak. Autokritikarik egin ezean, gizartera zabaltzen dira funtsik gabeko zurrumurruak, adibidez emakumeek salaketa faltsu asko jartzten dituztela. Kontrara da, oraindik indarkeria mota asko guztiz isilduta daude. Emakumeentzat ahalegin handia da salaketa jartzea, ez doaz arinkeriaz epaitegira nik ez dakit zer onura eskuratzeko. Zoritxarrez, epai batzuk irakurrita nabarmena da aurreiritzi batzuk oraindik badaudela. Horregatik, erasotzaileak biktima salatzen badu, lagundu egiten du aurreiritzi horiek indartzen.

Erasoa jasan duten emakumeak salaketarik ez jartzera bultzatzen dituzte horrek?

Pentsa emakume batek ikusten duela bera ere zigor dezaketela, etxe barruko indarkeriagatik. Beharbada bai, egin du erasoa, baina atzean dagoena ikusi

behar da, defendatzeko egin duen adibidez. Halako kasuetan sistema judizialean zuen konfiantza galdu egiten du. Pentsa zer den erasoa salatu eta, azkenean, norberak kondena jasotzea eta beste parte epaiketarik onik irtezea. Tratu txarrak eman dituen da garailea kasu horietan. Beste indarkeria mota bat da, sistema judiziala tratu txarrak emateko erabiltzea da.

Azken batean, biktimak, gehienetan, ez dira biktima perfektuak, antzezlan edo filma balitz bezala. Izan liteke gertatutako guztiaz ez oroitzea, kontraesan batzuk izatea, bere egoera ondo azaltzen ez jakitea edo frogak une egokian ez aurkeztea. Hori da errealitatea, eta erasotzaile askok hori baliatzen dute, kasua beren alde jartzeko. Abokatu garestiak hartzen dituzte. Botere asimetria dago eta hori salaketaren ondorengo prozesuan igarri egiten da.

Erasotzaileek, epaiketaren erruduntzat jota ere, behar luketena baino kondena txikiagoa jasotzen dute kontrasalaketaren estrategiari esker?

Bai, tratu txarregatik aurrez egon den

salaketari indarra kentzeko modua da. Aurrekaririk ez badago edo emakumeak lehenago ezer ez bazuen salatuta, epaileak pentsa lezake bikotearen barruko liskar bat baino ez dela izan. Erasotzailearen larritasuna kentzen zaio. Epailen batzuek nahiago izaten dute bide errazetik jo eta biak absolbitzea. Beste zenbaitetan, ordea, epaileak ikusten du biek erabili dutela indarkeria, eta biek ezartzen die zigor berdina. Egoera hori ikusita, biktima askok akordioa egitea erabakitzen dute, azkenean erasotzailea eta biktima maila berean jartzten dira eta, gainera, epaiketarik ez du aurreira egiten.

Egokiena borrokatzea litzateke, baina beti ez da gertatzen, askok nahiago dute aurrera ez egin, ondorioen beldur direlako. Tratu txarrak jasan eta, hala ere, indarkeriagatik emakumeak berak kondena bete behar izan duen kasu bat baino gehiago ezagutzen dit. Normalean ez dira zigor gogor-gogorak izaten, baina kezka ugari datozkio emakumeari burura: Seme-alaben zaintzarekin zer gertatuko den zalantza eragiten dio, esaterako.

**EMAN IZENA:
ELKARTE GASTRONOMIKO
BERRIA!
GIZONAK SOILIK**

MOZTU

AZAROAREN 25

INDARKERIA MATXISTAREN KONTRAKO NAZIOARTEKO EGUNA

Nola animatu egoera horretan dauden emakumeak borrokan segi dezaten?

Emakumeak salaketa jartzera animatu behar ditugu, baina zer aurkituko duten garbi azaldu behar zaie. Babes egokia eman behar zaie, ez bakarrik legearen arloan. Baita osasunean, psikologian eta beste alor askotan ere. Era honetako prozesu bati aurre egitea gogorra da eta emakumea prest egotea komeni da, ahalduz kontu bat da. Konpromiso politikoa eta soziala behar da, biktimaz ezin da bakarrik utzi egoerari buelta emateko ahaleginean.

Eraso egin dioten emakume bati zer gomendatuko zenioke, prozesuan ahalik eta bermerik gehien izan dezan?

Aurrena, eraso fisikoa bada behintzat, osasun zentrorra joatea gomendatuko nioke, lekukotza egon dadila, eta ondoren salaketa jarri. Aholkularitza juridiko aproposa bilatzea ere ezinbestekoa da, salaketa jartzeak zer dakarren ezagutu behar du. Gainera, segurtasunaz arduratzea komeni da, maiz salaketa jartzea eta etxera bueltatzea norbere burua arrisku handiagoan jartzea da. Emaku-

» “Beharbada bai, emakumeak egin du eraso, baina atzean dagoena ikusi behar da, defendatzeko egin duen adibidez”

» “Epaileek, fiskalek, abokatuek eta abarrek formakuntza tekniko izatea ez da nahikoa, genero gaiak ulertzeko formakuntza ere behar dugu”

meei orientazioa ematen dieten guztiek erantzukizun itzela dute, aholku egokiak emateko eta biktimaren ikuspegia errespetatzeko. Tsunami judiziala dakar salaketak, horri ezin zaio edonola aurre egin.

Epaiketetan ari zaretenontzat, aldiz, zein da salaketa faltsuak atzemateko bidea?

Ustezko erasotzaileak salaketa jarri izan ez du esan nahi faltsua denik. Berak bere ikuspegitik azalduko ditu gertae-rak, izan liteke biktimak erasotzailea jo izana bere burua babesteko. Baina bereizi egin behar da zer den defentsarako erabilitako indarkeria. Horretarako, frogei kasu egin behar zaie, perituen edo lekukoen esanei. Salaketan deskribatzen diren gertakariak benetan hala gertatu diren begiratu behar da, bazuetan agerikoa da kolpe edo zauri bat defentsarako baino ez dela izan. Tratu txarren berri izaten dugunean, ezinbestekoa da ulertzea hori ez dela gertakari isolatu bat, arazo sakonago baten ondorioa baizik. Hori barneratu ezean, ez da erraza ikustea nor den benetako biktimaz, honek zer laguntza behar duen eta zer baliabide eskaini behar zaizkion. ■

Azaroak 25

Emakumeenganako indarkeriaren kontrako nazioarteko eguna.

12.30 Elkarteratzea herriko plazan.

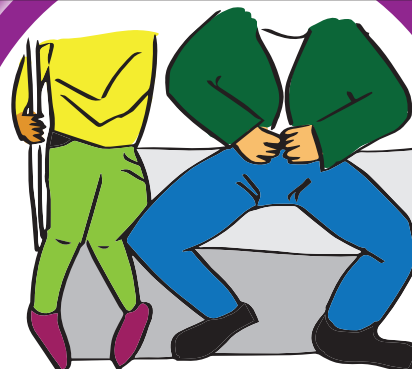
19.30 “Erradikalak gara” ikuskizuna Santa Anan.

Azaroak 25

Emakumeen aurkako indarkeriaren kontrako eguna

MIKROMATXISMOAK
eguneroko BIOLENTZIA

kalabla

